

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő :

FEKETE LÁSZLÓ DR.

budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

TARTALOM.

A kamaraközi választmány memoranduma.

Saskeőy József dr. szentesi kir. közjegyzőhelyettes. A külön közjegyzői szakképesítés.
Közlemények.
Judicatura.
Szerkesztői üzenetek.

A kamaraközi választmány memoranduma.

A kamaraközi választmány — mint arról alább emlékezünk meg — Budapesten 1928. évi november hó 7-én ülést tartott, melynek határozatához képest a következő napon az alábbi memorandum nyújtatott be a m. kir. igazságügyminiszterhez :

**Nagyméltóságú Igazságügyminiszter Ur !
Kegyelmes Urunk !**

A magyar királyi közjegyzői kamarák Kamaraközi Választmánya, mint az egész közjegyzői kar képviselőjére egyedül illetékes szerv, a mai napon Budapesten tartott ülésében mérlegelte a közjegyzői intézményt és ebben a kari magasabb érdekeket érintő kérdéseket.

Utóbbi időkben karunkat a kormányhatalom részéről több súlyos sérelem érte, amit szóvátenni s a miattuk karunkban támadt általános nyugtalanságnak és elégedetlenségnek kifejezést adni kötelességünk. Bízunk Nagyméltóságod igazságérzetében, hogy ezekre a sérelmekre sürgős orvoslást fog találni.

I.

Sérelmeink közül, a közelmúlt eseményei folytán elsősorban aktuális jelentőségű a közjegyzői kinevezések ügye.

Távol áll tőlünk még a gondolata is annak, hogy Nagyméltóságodnak törvénybiztosította kinevezési jogába beavatkozni akarjunk, de mert ennek a jognak a gyakorlása életérdekeinket érinti, s meggyőződésünk, hogy Nagyméltóságod ezt a törvényadta jogát nemcsak a hatalom ténye alapján és annak erejénél fogva, hanem azzal a nemes céllal is kívánja gyakorolni, hogy belőle a közérdekre a lehető legnagyobb előny származzék, ezért bátorodunk az e téren felmerült észrevételeinket az alábbiakban körvonalozni kérve, hogy azokat a jövő kinevezések alkalmával bölcs mérlegelés tárgyává tenni és alkalmazni kegyeskedjék.

Nagyméltóságod, amikor a képviselőház előtt tartott beszédében első ízben helyezte kilátásba annak a régi gyakorlatnak visszaállítását, (amely különben soha nem is szünetelt) hogy t. i. ezentúl érdemesebb ügyvédek is fog kinevezni közjegyzőkké, szükségesnek látta kifejezni azt is, hogy ez csak kisebb mértékben fog történni. Utóbb pedig méltóztatott az arányt is közelebbről meghatározni, amelyben e kinevezések történni fognak 3 : 1-ben a közjegyző helyettesek javára.

Ezzel szemben legyen szabad rámutatnunk arra, hogy 1926. évtől kezdve mai napig Csonkamagyarország területén betöltetett összesen 13 közjegyzői állás, s ezek közül csupán 2 állás tölthető be hivatásos közjegyző helyettesek, 3 ügynevezett ál-közjegyző helyettesek, 8 állás pedig gyakorló ügyvédekkel. Még kedvezőtlenebbül alakul a mérleg a közjegyző helyettesekre nézve, ha a legutolsó 7 kinevezést vesszük figyelembe, mert ezekben egytől-egyig ügyvédek szerepelnek.

Sajnálattal kell tehát megállapítanunk, hogy Nagyméltóságodnak ünnepélyesen tett ígéreteit nemcsak beváltania, de még csak megközelítenie sem állott eddig módjában.

A kinevezési jognak illetően, — idegen befolyásoknak engedő, — kezelése mély megdöbbenéssel és aggodalommal tölti el a közjegyzői kart, mert sem igazságszolgáltatási, sem más jogos közérdek nem indokolja, továbbá mert leszállítja a kar színvonalát és kétségessé teszi, hogy a közjegyzői kar — gyakorlatilag kellően

nem képzett egyének tömeges kinevezése következtében — képes lesz e feladatának megfelelni, különösen azon a téren, amelyet az örökösödési eljárás novellája a bíróságok tehermentesítésének jegyében reá hárit. Hiszen a közjegyzői gyakorlat a karon kívülről kinevezetteket hosszú időn keresztül olyan követelmények elé állítja amelyeknek ezek még a legjobb akarattal sem felelhetnek meg, s így a nagyközönség érdeke, az ügymenet és jogbiztonság az, aminek az ilyen kineveztetések folytán szenvednie kell.

De aggodalommal tölti el a kart azért is, mert a kar nagy mértékben igazságtalannak és antiszociálisnak tartja ezt a most kifejlődő gyakorlatot a közjegyző-helyettesi karra nézve is. Ez a gyakorlat, — ha várakozásunk ellenére, — továbbra is fennmaradna, kétségtelenül el fogja riasztani az ifjabb generációt a közjegyzői pályától, amelyen számára nem terem babér s ahol tehát a jövőben törekvő, ambiciózus és tehetséges egyének helyett csak az élet hajótöröttjei fogják az utánpótlást alkotni, ami lassanként okvetlenül a kar színvonalának visszafejlesztésére, végeredményben az egész intézmény csődjéhez fog vezetni.

A kamaraközi értekezlet úgy érzi, hogy mindenképpen érthető az a mélységes elkeseredés, amely a helyettesi karban a következetes és állandó mellőzések miatt támadt. Kérve kérjük Nagyméltóságodat, hogy nemesen érző szívére hallgatva, velük szemben a jövőben emberies szempontból is a méltányos megértés álláspontjára helyezkedni kegyeskedjék, mielőtt ez a mélységes elkeseredés sajnálatraméltó kilengésekre vezetne.

Kifejezést kell e helyütt adnunk annak a felfogásunknak is, hogy azokat a szempontokat, amelyeket az ügyvédi kinevezések mellett felhozni szoktak, lehetetlen helytállóknak tartanunk. Az ügyvédi karnak elismerten súlyos helyzete semmi körülmények között sem lehet ok arra, hogy ennek a karnak szanálása egy másik karnak a rovására, ennek tönkretétele mellett történjék. Ha súlyos az ügyvédi kar helyzete, súlyos azoké a kir. közjegyzőké is, akik kicsiny helyen, csekély jövedelmük mellett a napi élet súlyos gondjaival küzdve remény nélkül dolgoznak, de még súlyosabb a közjegyző-helyetteseké és amellet sokkal méltánytalanabb is, mert ők ezt a pályát választották élethivatásukul, ezen a legtöbbnek élnie-halnia kell, ezen töltik el életük javát alárendelt helyzetben és amíg az ügyvédek bizonyos idő múltán többé kevésbé

biztos, de minden esetre önálló egzisztenciát alapíthatnak, a közjegyző helyettesek ki vannak téve annak, hogy egy a főnökükre katasztrófális esemény bekövetkeztével állásukat veszve családostul az utcára kerülnek. Hogy tehát egy ügyvéd és egy közjegyző helyettes közül melyiknek helyzete kétségbeejtőbb, annak megítélését ezek után Nagyméltóságod bölcs belátására bizzuk.

Különben is kénytelenek vagyunk teljes határozottsággal kétségbe vonni annak a nézetnek a helyességét, mintha az ügyvédi nyomor a kir. közjegyzői kinevezések csatornáján át le lehetne vezetni csak a legkisebb mértékben is. Hiszen ezek a kinevezések: csak egy csepp a tengerben, mert még ha pl. az 1926. év óta betöltött valamennyi közjegyzői állásra kizárólag csak ügyvéd neveztetett volna is ki, — mit jelent két és fél év alatt ez a 13 kinevezés az ország 6000 ügyvédjével szemben? És akkor sem kormányfőtanácsosok, káptalani- és bankügyészek lennének azok, akiken az ügyvédi nyomor közepette közjegyzői kinevezések útján első sorban és legfőképen segíteni kellene.

Ezek a legújabb sorozatos kinevezések, — úgy hírlik, — állítólag egzisztenciális kérdéseket érintenek, mi azonban úgy véljük, hogy ha valóban egzisztenciális érdekekről lehet beszélni, úgy elsősorban a nyomorgó közjegyzők és a mellőzött közjegyző helyettesek azok, akiknek egzisztenciális érdekei ezekben az esetekben súlyos sérelmet szenvednek.

Nem haladhatunk el szó nélkül amellet a felfogás mellett sem, amely a legutóbbi kinevezések sérelmét azzal kívánja némileg enyhíteni, hogy most nem lényeges pozíciók betöltéséről volt szó. A valóság az, hogy közjegyzői állásoknál nincs fontos vagy kevésbé fontos, mert egyformán fontos valamennyi, amennyiben a fővárosban épűgy, mint a legkisebb faluhelyen egyaránt életbevágó érdekek vannak a közjegyző gondozására bízva. A működési kör mindenütt azonos és Csonkamagyarország területén sajnos különben sem sok mód van adva a válogatásra fontos és kevésbé fontos helyek között. Egyébként azonban a legutóbb betöltött helyek talán nem is sorozhatók épen a legjelentéktelenebbek közé.

Aggodó szemmel nézi a választmány a kis helyeken a létminimumot is alig elérő jövedelem mellett vergődő kir. közjegyzőket is. Ezeknek jobb helyre áthelyezése is nemcsak kari, hanem közérdek is, mert a méltányosság az a hatalmas rugó, amely az

ambíciókat ébren tartja és fokozza. Az ambíció nélkül dolgozó olyan, mint a béna katona.

Sokkal inkább tudatában vagyunk a közjegyzői kar emelkedett erkölcsi felfogásának, semhogy kicsinyes tekintetektől vezettetve a jelen fejtegetéseinket egyes személyek ellen kívánnók irányítani. Ez épen olyan távol áll tőlünk, mint önző magánérdekek előtérbe toléása; de másrészt karunk méltóságának tudatában s a jobb jövő iránt érzett aggodó szeretetből kénytelenek vagyunk felemelni szavunkat addig, amíg nem késő és tiszteletteljesen figyelmébe ajánlani Nagyméltóságodnak, hogy ez az út így tovább jóra nem vezethet.

Az ügy érdekében kérve kérjük Nagyméltóságodat, hogy a kinevezéseknél az arányszámot önként vállalt ígéretének megfelelően megtartani és addig is, amíg az 1926. év óta tett összes kinevezések figyelembevételével mellett a fentebb említett 3:1 arány teljesen helyre nem áll, a kinevezett ügyvédek és kinevezendő közjegyző helyettesek között, a további karon kívüli kinevezéseket felüggeszteni méltóztassék.

E helyütt kérjük még Nagyméltóságodat, méltóztassék útját vágni annak a frivol játéknak is, hogy valaki magát helyettesként szerepeltesse, anélkül, hogy valósággal az lenne, olyformán, hogy kineveztetése előtt közvetlenül jegyezteti be magát a helyettesek sorába.

Mi a helyettesekben a közjegyzői kar jövőjének letéteményeseit látjuk, bennük tudást, gyakorlatot és erkölcsi garanciákat keresünk. Az ál-helyettesekben ezekből a tulajdonságokból semmit sem találunk, sőt azt látjuk, hogy a közjegyzői pálya felé induló első lépésük is már félrevezetés.

II.

Életbevágóan fontos karunkra nézve a nyugdíj kérdése is, amelynek kielégítő rendezésével a kar egész jövő sorsának kérdése szorosán összefügg.

Bizonytal állítjuk, hogy ma már nincs az országban egyetlen közjegyző sem, aki irodája jövedelméből bármit is félre tudna tenni arra a célra, hogy aggkorát és családjának jövőjét biztosítsa. Szomorúan bizonyítják ezen állításunk valóságát a nyomorban sínylő árva és özvegyek.

A világháborút megelőzőleg a közjegyzők többsége úgy

remélte ezt a szerfelett súlyos kérdést megoldani, hogy kisebb-nagyobb életbiztosításokat kötött. Ezek az életbiztosítások azonban sajnos értéküket veszítették.

Talán nem suhant el nyom nélkül Nagyméltóságod előtt az a tünet, hogy ebben a mi kicsiny közjegyzői karunkban az utóbbi időkben milyen magas a halálozási arányszám. Bizonyossággal állítjuk, hogy ez annak a fizikai és lelki harcnak az eredménye, amelyet a közjegyzői kar a napi megélhetésért fizikailag, — a család jövőjeért való aggodalommal pedig lelkileg folytat. Ez a kettős harc megőrli fizikumát, megőrli idegeit.

Éppen ezért nagy örömmel láttuk, hogy a nyugdíj-kerettörvény s azzal összefüggő tervezetet, amelyet alapos meggondolás után készítettünk el, Nagyméltóságod törvényelőkészítő osztálya elfogadta és már körülbelül egy évvel ezelőtt hozzájárulás végett a Nagyméltóságú Pénzügyminiszter Úrhoz áttette, annak a kérdésnek az elbírálása céljából, hogy teljesíthető-e a részünkről kért adó- és illetékmentesség. És bár alig képzelhető, hogy a pénzügyi kormány ne méltányolná a kar áldozatkészségét és hogy ebből kifolyólag az özvegyeknek és árváknak szánt, nyomort enyhítő fillérekből adó- és illeték címén a kincstár részére részesedést is kívánna, mégis a pénzügyi kormány hozzájárulása többszöri utánjárásunk dacára még máig sem adatott meg, aminek következtében a javaslat a törvényhozás elé sem volt eddig terjeszthető.

Már magában véve sajnálatos körülmény, hogy amikor a nyugdíjra szoruló összes társadalmi osztályok (üggyédek, újságírók, munkások stb.) nyugdíjintézményeikben az államhatalom jóindulatát és anyagi segélyét élvezik, akkor csupán a közjegyzői kar a kormányzat mostoha gyermeke, amely semmiféle támogatásra nem számíthat. De még sokkal sajnálatosabb, hogy amikor saját erőnkől az államkincstár minden anyagi áldozata nélkül óhajtjuk családunkat halálunk esetére biztosítani, még ezt a legelemibb jogunkat sem vagyunk képesek, az államhatalom közönyössége folytán, megvalósítani.

Kérjük Nagyméltóságodat, hogy állásának és személyes tekintélyének nagy súlyával oldassa meg kérésünknek megfelelően ezt a reánk nézve rendkívüli jelentőségű és égetően sürgős nagy kérdést és a rövid kis kerettörvényt, amely a törvényhozás idejét legfeljebb csak percekre fogja igénybe venni és amelynek letárgya-

lása semmi akadályba nem is ütközik, még ez év folyamán kegyeskedjék a képviselőháznak benyújtani.

III.

Aggodalommal látja a Kamaraközi Választmány azt is, hogy a vidéki közjegyzők nagy többsége nem tud majd az örökösödési eljárás novellája által megkívánt feladatokkal kellőleg megküzdeni, noha azt az egész kar kivétel nélkül óhajtja. Az irodák napról-napra gyengülő jövedelméből anyagilag képtelen a kar nagyobb része a novella folytán vállaira nehezedő rengeteg új munkára megfelelő újabb irodai munkaerőket alkalmazni, ami nélkül pedig ezeket a munkákat megfelelőleg elvégezni lehetetlen.

Súlyosan terheli a közjegyzőket emellett még a jelentékeny posta költség is, mert ennek legnagyobb részét a közjegyzők sajátjukból kénytelenek fedezni.

A Kamaraközi Választmány fenntartja magának, hogy mindezekre a kérdésekre a folyó év befejeztével, amikor már kellő statisztikai adatok is rendelkezésre fognak állni, visszatérhessen és Nagyméltóságod igazságos állásfoglalását kikérhesse.

IV.

A közjegyzői kar a reá szabott magasabb feladatok elvégzésére anyagilag képtelen tételét egyedül az okirati kényszerről hozandó törvénytől várhatja, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy semmi más lépés ebben az irányban eredményes nem lehet, illetőleg kivihetetlen.

Az okirati kényszerről a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatot azonban a Kamaraközi Választmány megfelelően hatékonyan nem tartja, mert akkor, amikor minden civilizált állam már régen kiragadta az okiratolást a félképzetséges kontárok és zúgírások kezéből, amikor legújában még a Csehszlovák köztársaság is teljesen eltiltotta a községi jegyzőket az okiratolástól, — akkor az okirati kényszerről készített javaslat nálunk még mindig tág teret enged az államilag engedélyezett zúgírászatnak, — végtelen kárára a jogbiztonságnak és valóságos arculcsapásul azoknak, akik hosszas és költséges előtanulmányok, egy fél életen át végzett tanulás útján szerezték meg a kifogástalan okiratoláshoz elengedhetetlenül szükséges alapos jogi ismereteket és élettapasztalatot.

Kérjük Nagyméltóságodat, hogy a képviselőház elé terjesztett ezt a javaslatot visszavonva revízió alá venni, ebbe a munkába a közjegyzői kart is, választmányunk útján, bevonni méltóztassék avégből, hogy a gyakorlati életben 50 év alatt szerzett tapasztalatait a köz érdekében Nagyméltóságod rendelkezésére bocsájthassa.

Részletes észrevételeinket és indítványainkat az alkalommal leszünk bátrak előterjeszteni.

* * *

Esdve kérjük Nagyméltóságodat méltassa figyelmére ezen tiszteletteljes felterjesztésünket.

Kelt a Magyar közjegyzői kamarák Kamaraközi Választmányának Budapesten, 1928. évi november hó 7.-én tartott ülésében.

A külön közjegyzői szakképesítés.*

Irta: **Saskeőy József dr.** szentesi kir. közjegyzőhelyettes.

Az ügyédeknek a kir. közjegyzői karba történt tömeges kinevezése kiobbantotta és pedig a nagy nyilvánosság előtt robbantotta ki azt az elkeseredést, amely a közjegyzői és közjegyzőhelyettesi kar lelkét már régen dúlta és felfakasztotta azt a kelevényt, amely a közjegyzői intézmény beteges tüneteit tárja fel. A napi sajtóban cikksorozatok jelentek meg, hibáztatva a minisztert, az ő helytelen kinevezési rendszerét; — hibáztatva a közjegyzői karba törekvő ügyvédi kart; hibáztatva az ügyvédi karnak az ezen ügyvédi törekvés védelmére siető felsőházi képviselőjét; — támadva a közjegyzői intézmény szakszerűségét és nivóját cikkében féltő *dr. Janits Imre* kamarai elnököt. Megindult az egészséges erjedési folyamat, amely csakis a beteges kórtünet teljes eltávolításával végződhet.

Szerény nézetem szerint az összes támadások, hibáztatások és szemrehányások alaptalanok. Mert személy ellen irányulnak, holott a betegségnek személyek nem okai. Az 1874. XXXV. tc. I. §-a az igazságügyminiszter kezébe adja a kir. közjegyzői kinevezés jogát, hatalmát. Az 1886. VII. tc. I. §-a a kinevező minisz-

* A cikkiró kívánságához képest a cikkben felvetett gondolatot készséggel bocsátjuk vita alá.

Szerk.

ter eme jogát csak annyiban köti meg, hogy közjegyzővé csakis négy évi ügyvédi gyakorlattal bíró ügyvédet stb. nevezhet ki. Azt a minisztert, aki törvényadta jogával élve olyan ügyvédet nevez ki közjegyzőnek, aki négy éve bejegyzett tagja az ügyvédi kamarának, törvényes jogának gyakorlásáért megtámadni, hibáztatni abszurdum. Nem lehet hibáztatni az ügyvédi kart s annak pályázó tagjait sem, hiszen csak törvényes jogukkal élnek akkor, amikor a jobb falat kenyérért a közjegyzői státusba törekszenek. Nem ítéhető el a budapesti ügyvédi kamara elnöke és felsőházi képviselője sem a cikkeért, hiszen kartársaival szemben szolidaritásra van kötelezve, eljárása hát természetes és érthető. A budapesti közjegyzői kamara illusztris elnökének cikke meg éppen elismerésre méltó, hiszen őt nem is annyira a kari érdek, mint inkább a közjegyzői intézmény nivójának féltő aggodása készítette a cikkezésre. De ha senki sem hibás, akkor mi a beteges kórtünet alapoka? Megmondom azt is: a jog, a törvény. Az az alaptörvényünk, amely általános jogi képesítéshez köti a közjegyzői állás elnyerését a helyett, hogy ezen felül szakképzettséget is megkívánna a közjegyzői állás elnyeréseért pályázótól. Itt a baj rákfenéje s míg ezen újabb törvényi jogszabály nem segít, kár minden ankettért és bankettért, memorandumért és interjúért, cikkért és pampflettért, a kinevezési rendszer változni nem fog soha. Mert törvényben gyökerező — bár helytelen — rendszert módosító jogszabállyal igen, de demonstrációval megváltoztatni nem lehet.

Alaptörvényünk alkotói nem is álmodtak arról, hogy ez a paragrafus konfliktusnak is lehet okozója; mint ahogy korábban az ügyvédi kar se aspirált a közjegyzői állásra, legalább mint testület nem állt elő igénnyel arra nézve, hogy tagjai részére tömeges kinevezéssel a közjegyzői pálya megnyitassék. A békés időkben is kineveztek ügyvédeket — szórványosan — közjegyzőkké, de ez kivétel volt csupán, bizonyos politikai érdemek jutalmául és a közjegyzői karnak eszébe se jutott ezekért felszisszenni, tudva tudván azt, hogy ez a szórványos eset nem válik általános rendszerré. A miniszter ad hoc cselekményei voltak ezek, míg ma az ügyvédi kar követelésének honorálása gyanánt történik az ügyvédek tömeges kinevezése a közjegyzői karba, amely rendszerré válva kari érdekeket veszélyeztet s a közjegyzői intézmény szakszerűségének, tehát nivójának lezüllesztését vonhatja maga után. Ez a régi és a mostani kinevezési rendszer közt a különbség.

És ezen másként, mint a törvényes jogszabály megváltoztatásával segíteni nem lehet. Miniszterek jönnek, miniszterek mennek, az utódot az előd ígérete nem köti. A jogszabály ellenben él, hat és kötelez, a mai minisztert éppen úgy, mint utódját. Helyes jogszabály helyes rendszert szül; — helyesen kell hát megváltoztatni az 1886. VII. tc. I. §-át is, hogy minden kétértelműséget kizárjon és minden konfliktust eleve lehetetlenné tegyen.

Alaptörvényünk most idézett paragrafusa általános jogi képesítést követel a közjegyzői kinevezéshez: bírói vagy ügyvédi, illetve egységes ügyvédbírói diplomát. Nézetem szerint a közjegyzői hivatáshoz az általános jogi képesítés, még az alapos magánjogi készültség sem elegendő. Ahhoz igen nagy, széles és mélyreható gyakorlat, a közjegyzői ügyvitel és a közjegyzői forma alapos ismerete, megfelelő rutin is kell. Ezt pedig máról holnapra könyvekből, régi okiratok utánzásából elsajátítani nem lehet. A gyakorlat hiánya csökkenti a közjegyzői intézmény nivóját, mert azok, akik gyakorlat nélkül kerülnek e pályára csak utánoznak, kopiroznak. A gyakorlatlan közjegyző veszedelme a jogügyleteknek, kára a jogkereső közönségnek. Ezért, főleg ezért indokolt a közjegyzői kar jelenlegi megmozdulása. Ezért s főleg ezért kell a mai alaptörvényt olyképp módosítani, hogy a közjegyzői kinevezést szak-képzettség igazolásához kösse.

Erre két mód kínálkozik. Az egyik az, hogy a kinevezést három évi közjegyzőhelyettesi tényleges működés igazolásához köti a jogszabály. A másik pedig az, hogy a törvény külön közjegyzői szakvizsga letételétől teszi függővé a közjegyzői kinevezést, illetve ezt feltételül szabja meg. Én ez utóbbit a közjegyzői intézmény nivója, de részben a közjegyzőhelyettes társaim érdekében is helyesebbnek, célszerűbbnek tartom, mert inkább nyújt biztosítékot arra, hogy a közjegyzői intézmény szakszerűsége emelkedik és arra, hogy a kipróbált helyettesek jövője biztosítást nyer. Ha ugyanis a közjegyzői kinevezést a törvény három évi helyettesi bejegyzéshez köti, megint tág tere nyílik a kibuvóknak s legfeljebb a papiroson bejegyzett helyettesek száma emelkedik. A szakvizsga letévése állandó gyakorlatok nélkül lehetetlen s így remény lehet arra, hogy azután csakis gyakorlott helyettesek lesznek közjegyzővé kinevezve. A háromévi helyettesi gyakorlat és utána egy nehéz szóbeli és írásbeli szakvizsga bizonyára elvené majd a kedvét az

ügyvédi karnak attól, hogy a testvérpálya felé gravitáljon. Az az ügyvéd pedig, aki három évig helyettesi gyakorlaton van s a szakvizsgát leteszi, meg is érdemli a kinevezést.

Alaptörvényünk tehát akként lenne módosítandó, hogy kir. közjegyzővé a törvényben meghatározott feltételeken felül csak az nevezhető ki, aki a bírói vagy ügyvédi, illetve egységes ügyvédbírói vizsga kiállása után valamely közjegyzői kamaránál bejegyezve legalább három évi tényleges helyettesi gyakorlatot folytat s ennek megtörténtével a közjegyzői szakvizsgát is kiállja. Ez a szakvizsga pedig álljon szóbeli és írásbeli vizsgából. A szóbeli szakvizsga tárgyai legyenek: a magánjog, (polgári törvénykönyv) különösen annak öröklési jogrésze s a hagyatéki ügyeknél fennálló bírói gyakorlat; — az Ö. E. T. és Ö. E. N., ezek végrehajtási rendeletei; — a közjegyzői alaptörvény, ennek novellája és a vele rokon törvények és rendeletek, (okirati kényszer, letétek, váltó törvény stb.) a telekönyvi rendtartás és az illetékszabályok. Az írásbeli szakvizsgán készítsen a jelölt egy komplikált hagyatéki ügyben hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvet osztálykivonattal és külön jegyzőkönyvvel; — egy közös, kölcsönös és viszonyos végrendeletet; egy bonyolult házassági szerződést; egy árverési jegyzőkönyvet, egy nagy vagyon elosztására vonatkozó osztályos egyezséget, egy mintavételről felvett jegyzőkönyvet és tanusítványt, egy örökbefogadási szerződést és egy óvást.

A szakvizsgára külön országos jellegű bizottság lenne alakítandó Budapesten. Elnöke a budapesti kir. közjegyzői kamara elnöke, tagjai a vidéki kamarai elnökök és minden kamara által kiküldendő 1—1 kir. közjegyző, mint póttag. A vizsga díjmentes legyen, a bizottság tagjai az állampénztárból nyerjék napidijaikat. A vizsgára senki más nem volna bocsájtható csak az, aki három évi tényleges helyettesi gyakorlatot igazol.

Nagyon szeretném, ha felvetett ideámat kartársaim megvitát-nák. Ha a közjegyzői és a helyettesi kar a szakvizsga törvénybe iktatását követeli, meg lesz akciójának az az erkölcsi patinája, hogy nem személyi érdekekért, de a közjegyzői intézmény szakszerűsítéseért s így nivójának emeléseért küzd. Ez pedig a kitűzött célt jobban biztosítja.

K Ö Z L E M É N Y E K.

Új állás rendszeresítése. A m. kir. igazságügyminiszter 59942/1928. I. M. számú rendeletével a vásárosnaményi kir. járásbiróság területére *Vásárosnamény* székhellyel a debreceni közjegyzői kamarához tartozandólag külön kir. közjegyzői állást rendszeresített.

A rendelet 1929. január 1-vel lép hatályba s annak szavai szerint „a nyiregyházi kir. közjegyzőségek hatásköre“ ettől kezdve „a nyiregyházi kir. járásbiróság területére fog szorítkozni.“

A közjegyzői kar sérelmei. A kir. közjegyzők körében különböző sérelmek folytán már régóta tapasztalható elkeseredés a legutóbbi kinevezések kapcsán oly magas fokra hágott, hogy a kamarák elnökeiből s delegáltjaiból álló *kamaraközi választmány* szükségét látta annak, hogy haladéktalanul összeüljön.

A választmány ülését f. é. november hó 7-én tartotta meg *Janits Imre dr.* budapesti kamarai elnök irodájában, mely mindig viharos hangulatban folyt le.

A választmány tagjai hevesen keltek ki az *állások ujabbi és ujabbi rendszertelen s teljesen indokolatlan szaporítása* ellen, mely a közjegyzői kar existenciális létét veszélyezteti. Ezeknek a semmiféle igazságügyi érdek által nem indokolt szaporításoknak egyetlen indoka csak az lehet, hogy különféle befolyásos egyének elhelyezkedést találjanak.

Elkeseredéssel állapították meg továbbá, hogy az igazságügyminiszter többször tett ígérete ellenére első sorban nem régi, érdemes közjegyzők áthelyezésével, vagy tapasztalt helyettesek kinevezésével, hanem politikai s más érdekelt egyénekkel tölti be az üresedésbe jött állásokat. *Két év alatt 14 állás került betöltésre s ebből mindössze kettőre neveztetett ki helyettes, ellenben 9-re ügyvéd s 3-ra álhelyettes*, oly ügyvéd tudniillik, akik pár hónappal kineveztetésük előtt csak azért jegyeztették be magukat a helyettesek lajstromába, hogy ezzel áljogcímet szerezzenek kineveztetésük számára.

A kamaraközi választmány tagjai keserűen állapították meg, hogy ez a rendszer az intézmény tönkretételéhez vezet.

A folytonos állásszaporítások annyira elaprózzák a közjegy-

zőségeket, hogy azok nem fognak tisztességes megélhetést biztosítani; a közjegyzői pályán felnőtt, *szakképzett* elemek állandó mellőzése s az állásoknak túlnyomó részben közjegyzői gyakorlat s szakképzettség nélküli egyénekekkel való betöltése pedig a kar nivóját veszélyezteti. Jóra való jogász nem megy közjegyzői pályára, ha azt látja, hogy ott előmenetele nincs. A más jogi pályáról rendszerint élemedett korban kinevezett közjegyzők se' oly lelkesedéssel, se' oly gyakorlati tudással nem fogják végezni dolgukat, mint az, aki magát ifjúságától kezdve e munkakörnek szentelte. Vajjon hasznos lenne-e a biráskodásra nézve, ha a birákat túlnyomó számban az ügyvédek közül neveznék ki s az ügyvédi kar színvonalára, ha az ügyvédek túlnyomó részt nyugalmazott birák lennének?

A választmány ülésén — ami a kar elkeseredésére jellemző, — oly hangok is hallatszottak,

hogy országos közjegyzői ülést kell sürgősen e sérelmek tárgyában összehívni,

hogy azok terjesztessenek a minisztertanács, sőt a Kormányzó Úr *Őfőméltósága* elé,

hogy azok az országgyűlésen sürgősen tétessenek szóvá s hogy az esetben, ha a sérelmek nem orvosoltatnak, a kamarák elnökei s a kamarai választmányok magukra nézve vonják le a konzekvenciákat.

Hosszú s izgalmas tárgyalás után a kamaraközi választmány ezektől egyelőre eltekintett s azt határozta, hogy a sérelmeket — jelen számunk élén közölt memorandumában tárja fel az igazságügyminiszter előtt, aki — felsőházi képviselőnk útján — előre biztosította a kart, hogy az emlékiratot gondosan áttanulmányozza. —

A legutóbbi kinevezések illetve *Janits Imre dr.* nyílt levele egyébként élénken foglalkoztatta a nyilvánosságot is.

A kinevezések után a felsőház egyik bizottsági ülésén *Pap József dr.* felsőházi tag, a budapesti ügyvédi kamara elnöke megemlékezett e kinevezésekről s az ügyvédi kar nevében hálás köszönetét fejezte ki az igazságügyminiszternek, hogy az ügyvédi karból is nevezett ki közjegyzőket s kérte őt a jövőben is tartsa szem előtt az ügyvédi *kar* érdekeit.

Ugyancsak *Pap József dr.* a *Pesti Napló* f. é. november hó

11-i számában „Közjegyzők és ügyvédek“ címen válaszolt *Janits Imre dr.* nyílt levelére.

Erre viszont ugyanezen napilap f. é. november hó 16-i számában „Ügyvédek a közjegyzői pályán“ cím alatt *Saskeöy József dr.* kir. közjegyzőhelyettes, majd e lap november 22-i számában *Fésüs György dr.* kir. közjegyző reflektált.

Saskeöy dr. cikkére az utóbbi reflexióval együtt megjelent cikkében visszonzválaszt irt *timafalvi Nagy János dr.* ceglédi ügyvéd.

A mi közlönyünkénél nagyobb nyilvánossággal bíró fórumon folyó e vita — amint hírlík — még nem fejeztetett be. Fentartjuk magunknak, hogy úgy a mi köreinkből elhangzott érvekre, mint az ellenérvekre majd megtegyük megjegyzéseinket. Természetesen nem azon hangnemben, melyen *timafalvi Nagy János* ügyvéd úr szólt.

A statisztikai kimutatás módosítása. A Budapesti Közlöny 1928. évi november 18-án megjelent 263. számában közzétetett az 59276/1928. I. M. számú rendelet, a közjegyzői kamarák és a kir. közjegyzők statisztikai kimutatására eddig érvényben volt minta 48-ik sorától a 81-ig sorig terjedő szöveg módosítása tárgyában.

A módosított minta szövege a következő:

V. Örökösödési ügyek:

Az előző év végén az eljárás folyamatban volt	48
A kimutatás évében az eljárást megindították. (Kjő 8)	49
A 48 és 49 sor összege	50
Az 50-ik sor alattiakból befejeztek (Kjő 9)	51
Ebből beterjesztettek { a bírósághoz (Kjő 11)	52
{ a gyámhatósághoz (Kjő 12).	53
A kimutatás évének végén folyamatban maradt	54
Az 51 és 54 sor összege	55
{ tárgyalásra még nincs kitzúve	56
Az 54 sor alattiakból { tárgyalásra ki van tüzve	57
{ letárgyalva beterjesztés előtt áll	58
Eljárás nélkül ért véget (Kjő 7)	59
Örökösödési vagy hagyományi bizonyítványt kértek (Kjő 10)	60
Hagyatéki értékletének száma	61

A kihirdetett végrendeletek száma	62
VI. Birói és hatósági megbizások összes száma.	63
Ezek közt: 1. Árverések száma	64
2. Tömeg (hagyaték-, vételár-) felosztások száma	65
3. Leltározások (hagyaték, csőd, hitbiz. stb.) száma	66
Elintézetlenül maradt az év végén összesen	67

VII. Közjegyzői irodavizsgálat teljesítése. (1874. XXXV. t.-c. 168. §.)

Közjegyzői iroda leltározása (1886 : VII. t.-c. 15., 16., 17. §.)	69
A kimutató közjegyző irodáját megvizsgálták	70

VIII. Bevezetések száma:

1. az ügykönyvbe	71
2. az óvások könyvébe	72
3. az örökösödési ügyek lajstromába	73
4. a birói megbizások könyvébe	74
5. a másolatok és keresked. könyvkivonatok hitelesít. jegyzékébe	75
6. a fordítások könyvébe	76
7. a magánbeadványok könyvébe	77
Összesen (71—77)	78

IX. Az Okiratok közül felvétellett:

magyar nyelven	79
német „	80
román „	81
tót „	82
szerb „	83

Kelt

A kimutatás kitöltésére nézve a következőkre hívjuk fel t. Kartársaink figyelmét:

A kimutatás 48—60 sorai csak a *Kjő* lajstromban szereplő ügyeket tüntethetik fel.

Eszerint az 1927. év végén folyamatban volt, továbbá az 1928. évi március hó 31-éig érkezett s a régi hagyatéki ügykönyvbe bevezetett ügyek a folyó évi kimutatásba már nem kerülnek.

A 48-ik sor tehát ez évben üresen hagyandó.

Egyébként pedig :

Az 50-ik sor adata	= a 48 és 49 sor adatainak összegével
az 51-ik „ „	= az 52 és 53 „ „ „
az 54-ik „ „	= az 56, 57, 58 „ „ „
az 55-ik „ „	= az 51 és 54 „ „ „
a 73-ik „ „	= a 49, 59, 60 „ „ „

Ehelyütt még megjegyezni kívánjuk, hogy a 11.000/1928. I. M. számú rendelet 43. szakasza értelmében az örökösödési ügyekről félévenként beadandó, legközelebb tehát 1929. évi január hó 15-ig a bírósághoz benyújtandó *kimutatás 6-ik pontjánál * alatt, a kimutatás alján* kell a régi hagyatéki ügykönyvben kezelt (vagyis az 1927. év végén folyamatban volt és az 1928. év március 31-ig érkezett új hagyatéki megbízások közül az 1928. év végén még folyamatban lévő) ügyeket kitüntetni. (45.506/1928. I. M. VIII. sz. rendelet.)

A részesedési hányad telekkönyvi kitüntetése tárgyában a budapesti kir. törvényszék elnöke 1928. El. I. B. 93. sz. alatt a következő leiratot intézte a járásbirósági elnökhöz :

Egyik kivételes telekkönyvi munkálat során igen gyakran fordult elő, hogy társtulajdonosok bejegyzése esetében az egymás-köztí részesedési arányt a telekkönyvben nem közös nevezőjű törtekben tüntették fel. E feltűnő és a telekkönyv áttekinthetőségét károsan befolyásoló körülmény eredetének vizsgálata során kitűnt, hogy az ilyen szabályellenes eljárás rendszerint hagyatékátadó végzés alapján történt bejegyzéseknél és kivétel nélkül mindig oldalági örökösödés esetén fordul elő és annak az oka végeredményében az, hogy a hagyatéki tárgyalást végző kir. közjegyző csak az örökösödre hivatott törzsek (testvérek) részesedési hányadát fejezte ki *közös nevezőjű* arányszámban, míg ha egyik vagy másik törzs ekként megállapított jutaléka bármely okból is további megosztásnak lett alávetve, az ekként keletkező újabb részesedési jutalék arányszámát nem hozta a törzs részesedési arányszámával közös nevezőre. (Pl. Ha az egynegyed részni jutalékot kapó törzs illetősége további négy részre oszlik, az osztódásnak alá nem vetett három másik törzs részesedési arányát egy-egy negyedrészen, a megosztás alá került negyedrészből származó jutalékokat pedig már tizenhatod részekben fejezi ki.) A hagyatéki tárgyalási jegyző-

könyvnek az ilyen szabatoságot nélkülöző adatai aztán a telekkönyvbe is bekerülnek, mert az 1912. VII. tc. 30. §-ának második bekezdésében foglalt intézkedés folytán a kir. járásbiróság nem hoz külön átadó végzést, hanem az osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot a reá vezetett záradék útján átadó végzés erejére emeli, a telekkönyvi hatóság pedig az említett törvény végrehajtása tárgyában kiadott 13.100/1912. I. M. számú rendelet 22. §-ának utolsó bekezdése értelmében a szükséges telekkönyvi bejegyzések elrendelése és foganatosítása felől „a záradékban foglalt átadó végzés alapján“ köteles határozni. Ez a telekkönyv használhatóságát veszélyeztető eljárás nem felel meg az 1894 : XVI. tc. 72. §-ának második és harmadik bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, amelyek szerint az átadó végzésben „ki kell mondani, hogy a hagyaték állagát tévő telekkönyvezett ingatlanok“ tulajdonjoga kinek vagy kiknek javára s minő részben vagy hányadokban kebelezendők be, nyilvánvaló ugyanis, hogy a hányadok megállapítása alatt csakis a telekkönyvi intézmény szellemének megfelelő módon történt hányadmegállapítást lehet érteni. Az igazságügyminiszter ur folyó évi október hó 29. napján 22.880/1928 I. M. III. sz. a. kelt rendelete folytán kérem ennél fogva Nagyságodat, szíveskedjék a vezetése alatt álló kir. járásbiróságnál a hagyatéki ügyeket intéző bírának (önálló működési körrel felruházott titkároknak és jegyzőknek) feladatává tenni, hogy a tárgyaló kir. közjegyző részéről bemutatott, az osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatok az említett szempontból mindig gondosan vizsgálják át és azokat csak akkor lássák el az 1912. VII. tc. 30. §-ának második bekezdésében megszabott záradékkal, ha azok az érintett telekkönyvi szempontoknak is teljesen megfelelnek. A helyes eljárás biztosítása végett célszerű lesz, ha Nagyságod az 1927. IV. tc. 1. §-a alapján eljárásra illetékes kir. közjegyzők figyelmét a fentiekre alkalmas módon felhívja s egyúttal közli azt is, hogy eredménytelenség esetén a kir. járásbiróság az 1912. VII. tc. 30. §-ának utolsó bekezdése szerint fog eljárni.

Különös határozatok. I. Közjegyzői okiratba foglalt örökbefogadási szerződés hiteles kiadványai kérvénnyel beterjesztetnek a gyámhatósághoz, hogy a szerződés a kiskorú örökbecfogadott érdekében gyámhatóságilag hagyassék jóvá.

Az árvaszék határozatot hoz s ezzel felhívja az egyik közigazgatási hatóságot, hogy a feleket — többek közt — arra nézve is hallgassa meg, hogy a „szerződés példányain olvasható aláírások tőlük származnak-e“ (Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye árvaszéke 49942/1928. szám.)

II. A szentendrei kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság 6231/1928 tkvi számú végzésével felhívja X. közjegyzőt, hogy

a kjő 15/1928. számú megkeresésére 4304/1928. tk. szám alatt megküldött tahitótfalusi telekkönyvi betétek 2 pengő 48 fillért kitevő leirási illetékét e végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt annál is inkább küldje be, mert ellenkező esetben ezen köztartozásáról a tartozási kimutatás a pénzügyi hatóságnak behajtás végett meg fog küldetni.

A tkvi másolatokért fizetendő másolási költségről a törvényi felhatalmazás alapján kiadott 31200/1925. I. M. sz. rendelet (lg. közl. 1925. évf. 6. sz.) szól, mely 4. §-ában akként intézkedik, hogy a kir. közjegyző a másolási költséget a hagyatéki eljárás egyéb költségei közé számítja s az öt megillető díjakkal együtt hajtja be és a *behajtott* másolási költséget minden hó végén beszolgáltatja.

Szó sincs e rendeletben, arról hogy ez a „közjegyző köztartozása“, melyről tartozási kimutatás behajtás végett a pénzügyi hatósághozbepküldendő. (Egyébként is: a közjegyző a maga díjával együtt tényleg *behajtott* másolási költséget tartozik beszolgáltatni, honnan tudja a tkvi hatóság, hogy s a maga díjait behajtotta-e a közjegyző.)

A fentebbi végzés tehát törvényi alapot nélkülöz.

J U D I C A T U R A.

332. Kiváltságos végrendelet. A nyilatkozat tartalma nem hagy fenn kétséget az iránt, hogy örökhagyó nem azonnali hatályllyal, hanem csak halála esetére ruházta át a kérdésben levő ingatlant alperesre, így tehát kijelentése nem élők közötti jogügyletet, hanem halálesetre szóló intézkedést, halála esetére szóló ajándékozást tartalmaz.

Ez a jogügylet ennél fogva — az alakszerűség hiánya miatt — érvénytelen abban az esetben is, ha az örökhagyónak háborús katonai szolgálatra történt behívása folytán kiváltságos végintézkedés (halálesetre szóló ajándékozási jogügylet) alkotásához volt joga.

A kiváltság ugyanis az 1876:XVI. t.-c. 27. és következő szakaszai szerint, a fentforgó esetben csak arra terjed ki, hogy örökhagyó a törvény 1. §. b) pontjában előírt négy tanu helyett két tanu közreműködése mellett is alkotathatott érvényes végintézkedést, ha a két tanu betöltötte volna ugyan azt a szerepet, amelyet a törvény 5. §-a előír, nevezetesen, ha a záradék az okiratról el nem marad.

Ezzel szemben a kir. ítélőtábla a maga részéről is érvényes végrendeletnek minősíti örökhagyónak a mozgosítást követően, háborús katonai szolgálatra történt bevonulása után 1914 augusztus hó 11-iki kelettel írt tábori levelezőlapját, mert alperes a levelezőlap tartami és alaki valódiságát elismerte (az ellen kifogást nem tett).

Az említett levelezőlapot tehát az örökhagyó elismerés szerint sajátkezűleg írta alá és írta (az aláírás a címlapon a feladó neve című rovatban), a törvény pedig ily esetben különösebb alakszerűséget (záradékot) a végrendelet érvényességéhez nem kíván. (Debreceni Tábla, P. IV. 2965/22 – 1927.)

333. Váltótartozás kamata. Az 1923. évi XXXIX. t.-c. 2. §-a, illetve a 4960/1927. M. E. sz. rendelet szerint magánjogi címeken s ezek között váltón alapuló követelések után 1927 június 15. napjától kezdődően nagyobb kártérítési kamat címén a Magyar Nemzeti Bank részéről megállapított mindenkori hivatalos évi váltóleszámítolási kamatlábat négyvel meghaladó százalék fizetendő, ezt pedig a felfolyamodásban megállapítani kért 10 százalék nem haladja meg.

Ezért a kir. ítélőtábla a kir. törvényszéknek azt a rendelkezését, amely szerint a fizetési meghagyást a váltókövetelés után csak 6 százalék erejéig bocsátotta ki, megváltoztatta akként, hogy a fizetendő kamatot 10 százalékban állapította meg egyszersmind a váltóadósokat a felfolyamodás költségeinek megfizetésére is kötelezte. (Debreceni Tábla, P. II. 2794/1927.)

334. Özvegyi jogra érdemtelenség. A birói gyakorlat által elfogadott jogszabály szerint ugyan, ha az özvegy özvegysége ideje alatt gyermeket szül, ez a körülmény egymagában is érdemtelenné teszi őt az özvegyi jogra, habár nem is élt ágyassági viszonyban, s az említett okból azt a haszonélvezeti s használati jogot is elveszti az özvegy, amit neki férje végrendeletileg úgy hagyott, hogy azt élete folytáig, vagy míg a férje nevét viseli, tehát újra férjhezmenéséig is megtarthassa; ámde, ha az örökösök az özvegygel az özvegyi jogra vonatkozóan megállapodást létesítettek s ennek időpontjában az érdemtelenségi okról már tudomásuk volt, ez esetben utóbb a megállapodást az annak létesítésekor előttük ismert ok miatt sikeresen meg nem támadhatják. (Győri Tábla P. 733/1928.)

335. Ajándék értékének megállapítása haszonélvezet fenntartása esetén. Az állandóan alkalmazott jogszabálynál fogva, ha a szülők az ő haszonélvezeti jogukkal vagy az ingatlan jövedelmei által fedezett kikötményekkel terhelten ajándékoznak vagyont gyermeküknek, az így átruházott vagyon az örökösödési kérdések eldöntésénél teljes értékben ajándékozottként veendő fel s az említett címeken értéklevonásnak nincsen helye. (Szegedi Tábla, II. 370/1927.)

336. Perre utasítás abban a kérdésben, hogy egyes tárgyak a hagyatékhhoz tartoznak-e? Abban a kérdésben, hogy egyes ingók a hagyatékhhoz tartoznak-e, vagy melyik hagyatékhhoz, mint nem pusztán örökjogi, hanem tulajdoni jogot tárgyazó kérdésben, az a tárgyban kifejlődött birói gyakorlat szerint az Öe. 84—85. §§-aiban szabályozott perreutasításnak nem, hanem csak oly törvény rendes útjára utasításnak van helye, amidőn a törvényes út igénybevétele az elévülési időn belül a felek bármelyikének részére nyitva áll. (Budapesti Törvényszék mint Felfolyamodási Biróság, 21. Pf. 11.842/1926.)

337. Szegénységi jog a hagyatéki eljárásban. Igaz ugyan, hogy az 1912. évi LIV. t.-c. 9. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint a perenkivüli eljárásokban is azokat az általános szabályokat kell alkalmazni, melyeket a törvény a peres eljárásokra nézve megszab, továbbá, hogy a 7260/1914. M. E. sz. rendelet is ennek megfelelőleg rendelkezik, midőn 1. §-ában közelebbi megjelölés

nélkül peres és perenkivüli eljárásokat említ, valamint az sem lehet kétséges, hogy ezeknek a jogforrásoknak értelme szerint arra a következtetésre is lehet jutni, hogy a szegénységi jog megadása az örökösödési eljárásban is helyet foghat.

Azonban az is megállapítható, hogy nincsen olyan törvényhely, vagy más rendelkezés, amely a szegénységi jog kedvezményét az örökösödési eljárásra kifejezetten kiterjesztené, sőt a 72600/1914. M. E. sz. rendelet 7. §-a perenkivül a végrehajtási és zárlati ügyeket megemlíti, az örökösödési eljárásról azonban szót sem ejt.

Ez a körülmény, valamint az, hogy az örökösödési eljárás szabályozása a perrendtartástól teljesen külön és önmagában álló, a peres eljárástól (ellentétben a végrehajtási eljárással) teljesen független, végül az, hogy a szegénységi jog ezen eljárásban való engedélyezésének gyakorlati keresztülvitele a fél által fizetendő és helyette az irodaátalány által előlegezendő költségek (leltározási, ügygondnoki, közjegyzői esetleg zárgondnoki és szakértői díjak) aránylag magasabb összege miatt nagyobb nehézséggel járna, mind arra engednek következtetni, hogy az előidézett törvényes rendelkezésben, illetve min. indokolásban említett „perenkivüli eljárások“, ha az örökösödési eljárást nem kell beleértetni, akkép a szegénységi jogot az örökösödési ügyekben az elsőbiróságoknak eddig is követelt gyakorlatához képest nem lehet engedélyezni. (Budapesti Törvényszék, 21. Pf. 2714—80 1923.)

338. Felfolyamodás a leltározási költségek tárgyában. A leltározási költségekről az Öe. 124. §. 1—5 pontjai nem emlékeznek ugyan meg, mégis ennek a törvényhelynek alapján azt a helyes gyakorlatot kell követni, hogy a leltározás költségei tárgyában hozott határozat az Öe. 124. §. 5. pontjában felsorolt végzésekkel egy tekintet alá esik.

Az 5. pont rendelkezése ugyanis kétségtelenül azt célozza, hogy a hagyatéki eljárás során felmerült költségek, melyek örökös-ként vagy hagyományosként nem érdekelt személyek díjainak és kiadásainak megtérítéseként szerepelnek, az örökösödési eljárás időtartamától, annak befejezésétől függetlenül nyerjenek rendezést. A költségek rendezése csupán jogerős határozat alapján történhetik. Valamely határozat jogerősnek viszont nem tekinthető, míg

ellene rendes jogorvoslatnak van helye. Ha tehát a leltározás költségei tárgyában hozott végzés ellen külön jogorvoslatnak helye nem volna, úgy ez a határozat jogerős elintézés csupán az átadó vagy perreutasító végzés jogerőre emelkedése kapcsán (Öe. 124. §. 3. bek.) nyerhetne, ami az 5. pont előbb említett és a hagyatéki eljárásban résztvevő, szükséges munkát végző személyek méltányos érdekében kitűzött céljának megvalósítását kizárná.

E helytelen eredmény elkerülése végett a kir. törvényszék a hagyatéki eljárás során a leltározás költségeinek tárgyában hozott határozatot az Öe. 124. §. 5. pontjában felsorolt végzésekkel egy tekintet alá esőnek vette, s a sérelmezett végzés ellen irányult felfolyamodás visszautasítása helyett, annak értelmében határozott. (Budapesti Törvényszék mint Felfolyamodási Biróság, 21. Pf. 11.693/1927.)

339. Az örökösödési eljárás 84. szakaszának értelmezése. Az örökösödési eljárás céljával és az öröklési jog alapvető elveivel merőben elenkező az a hagyatékbiroí intézkedés, mely a hagyatékot, vagy annak valamely részét olyan személynek adja át, aki öröklési igénnyel fel nem lépett s akinek törvényen vagy végintézkedésen alapuló öröklési jogcíme nincs.

Az állandó bíró gyakorlattal összhangzóan meg kell állapítani, hogy az Öe. 84. §-ában említett „érdekelt felek“ alatt csakis örökösöt (vagy kivételesen az Öe. 85. §. 3. bekezdésében említett örökös jogutódot), vagyis olyan személyt lehet és kell érteni, akinek mint örökösnek a perreutasító végzés rendelkezése szerint per meg nem indítása esetén a hagyatékot át is lehet adni.

Az elsőbíróságnak az a határozata, mellyel hagyatékot nem örökösöknek ad át, az öröklési jog és eljárás alapvető elveinek teljes figyelmen kívül hagyása mellett keletkezett s így olyfokú szabálytalanság, mely mindenkor hivatalból is figyelembe veendő. (Budapesti Törvényszék, 21. Pf. 17.087/1927.)

340. Örökösödési bizonyítvány kiadása. Olyan esetben, amikor egy érvényesnek mutatkozó végrendelet korábbi végrendeletet említ, azonban azt egyuttal hatályon kívül helyezi és a végrendelet hollétére nincsen adat, a hagyatéki bíróság az előbbi végrendelet felkutatásáról hivatalból nem gondoskodik s azt a körülményt, hogy az esetleges, mégis létező végrendelet kihirdetve nincs,

az örökösödési bizonyítvány kiadása iránti kérelem elbírálásánál a kérelem teljesítésének akadályaként figyelembe nem veszi. (Budapesti Törvényszék, 21. Pf. 2125/1925.)

341. Zárlat. Az Öe. 90. §-ához képest hagyatéki zárlat elrendeléséhez elsősorban az szükséges, hogy hagyatéki vagyon létezzék.

A hagyatéki zárlat elrendelése szempontjából hagyatéki vagyonnak csak azt a vagyont lehet tekinteni, amelyet az érdekeltek egyezően annak nyilvánítottak, vagy pedig, amelyre nézve a halálozás után nyomban fogatosított leltározás alkalmával közhiteleséggel megállapított birtoklás ténykörülményeiből az a jogi vélelem meríthető, hogy az örökhagyó tulajdona volt.

Adott esetben a zárlat alá venni kért vagyonnak hagyatéki minőségére nézve az érdekeltek vitában vannak, mert azokat a felfolyamodó, aki az ingók birtokában van, tulajdoni jogcímen a maga részére igényli, de az örökhagyó tulajdonjogának vélelme sem forog fenn, mert a leltározás színhelye az iratokból kitűnőleg nemcsak örökhagyónak volt lakása, hanem felfolyamodóé is, felfolyamodó már a leltározáskor érvényesítette tulajdoni igényét, míg az örökhagyó nem a lakásán halt el.

Eltekintve attól, hogy a zárlatot kérők veszélyt sem igazoltak, hagyatéki zárlat elrendelésének a fentiek alapján nincs helye. (Budapesti Törvényszék mint Felfolyamodási Biróság 21. Pf. 14.698/1927.)

342. Zálogjog előjegyzése könyvkivonat alapján. A tkv. rendt. 88. §-ának c) pontja a zálogjognak kereskedelmi könyvekből, lejárt követelések tekintetében készített számla- (könyv-) kivonatok alapján leendő zálogjog előjegyzés feltételeként csupán azt kívánja meg, hogy a könyvkivonat a könyvekkel való megegyezés és a könyvek kellő vezetése tekintetében szabályszerű hitelesítéssel legyen ellátva és hogy a könyvnek bizonyító ereje még el nem enyészett legyen. E mellett az előjegyzés megengedhetőségének előfeltétele még, hogy az okirat (könyvkivonat) a tkvi r. t. 63. stb. §§-aiban foglalt általános kellékeknek is megfelelően így a követelésnek ne legyen nyilván érvénytelen jogalapja, minek elbírálhatása céljából a kivonatnak a követelés jogcímét is fel kell tüntetnie.

Ha az előfeltételek fenforognak, a zálogjog előjegyzése elrendelendő, mert arra, hogy a fentemlített szemponttól eltekintve a

kereskedelmi könyvek egyes tételeit jogalap tekintetében vizsgálat tárgyává tegye, a tkvi hatóság hivatva nincs.

Sem a tkvi r. t. 88. §-ának c) pontja, sem az abban hivatkozott Pp. 322—324. §-ai, sem végül a K. T. 31—36. §-a nem tartalmaz — egymással való vonatkozásukban — oly rendelkezést, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a tkvi hatóság vizsgálni köteles, vajjon az ügylet, melyből az előjegyzés által biztosítani kívánt követelés eredt, kereskedelmi ügyletet képezett-e, vagy sem. Az esetek nagyrésztében ezt megállapítani a tkvi hatóságnak módjában sem állana, mert hisz oly mellékügyletek is, amelyek önállóan nem jelentkeznének kereskedelmi ügyleteknek, valójában mégis ilyeneknek minősülnek s végeredményben az előjegyzés igazolását célzó perben dőlhet el, hogy kereskedelmi ügyletről van-e szó, s ebből folyólag a könyvek a Kt. 3. §-a értelmében bizonyítékul mennyiben szolgálhatnak.

A tkvi r. t. 88. §. c) pontja nem is azt állítja fel az előjegyzés előfeltételül, hogy a könyvek, melyekből a kivonat készült a szóbanforgó követelés tekintetében kétségtelenül bizonyító erővel bírjon, aminthogy a bírói szabad mérlegelés és bizonyító erő tekintetében ma már a kereskedelmi könyvekre is kiterjed, hanem csak azt, hogy a könyveknek a kereskedelmi könyvekben meghatározott bizonyító ereje el nem enyészett, vagyis, hogy a szóbanforgó követelés bejegyzésétől számított 2, illetve 10 év még el nem telt. (Kt. 31. §.)

A kifejtettekre való tekintettel a kir. törvényszék úgy találja, hogy a kereskedelmi könyvekből készült kivonat alapján kért zálogjog előjegyzés iránti kérelem nem utasítható el azon az alapon, hogy a kivonatból nem állapítható meg, hogy a követelés kereskedelmi ügyletből ered, hanem csak akkor, ha abból, vagy a követelés érvénytelen jogalapja kitűnik (tkvi r. t. 69. §-a), vagy kétségtelenül megállapítható, hogy a követelés nem kereskedelmi ügyletből ered s illetve oly természetű, hogy annak fennállása tekintetében a könyvek a Kt. értelmében bizonyítóerővel nem bírnak. (Budapesti Törvényszék mint Fellebbezési Biróság, 21. Pf. 4970/1928.)

343. Bérlet telekkönyvi biztosítása. Helyesen mondotta ugyan ki az elsőbiróság, hogy jogrendszerünk a „bérleti opció” nem ismeri, mert még a ma élő jog kodifikálását célzó magán-

jogi törvénykönyv tervezete is csak vételi jogot ismer, de bérleti jogról említést nem tesz; ez azonban nem lehetett akadálya a kérelem elutasításának. Akkor, amidőn a felek az 1930. évi január 31-ig terjedő időre megkötött bérleti szerződésben megállapodtak abban, hogy ha bérbevevő 1929. évi augusztus hó 1-ig írásban bejelenti bérbeadónak, hogy a bérleti viszonyt további 2 évre meghosszabbítja, a bérleti viszony a szerződésben megállapított feltételek mellett, bérbeadó további nyilatkozata nélkül, automaticæ tovább folyik, nem egyszerű bérleti jogról (optió), hanem már megkötött bérleti szerződésről van szó, amelynek hatálya azonban ahhoz a feltételhez van kötve, hogy bérbevevő további bérleti szándékát a megjelölt időpontig bérbeadónak írásban bejelentsen.

A feltételes bérleti jognak — és nem bérleti opciónak vagy kibérleti jognak — tkvi bekebelezése pedig helyt foghat s nem ellenkezik a tkvi rdt. 63. §-ának rendelkezésével, különösen nem akkor, ha a tulajdonos e bekebelezésre engedélyt adott.

Hogy felek a szerződésben a bérleti opció kifejezést használták, ez a kérelem elbírálására befolyást nem gyakorolhat, mert a kötött jogügylet annak tartalma s nem a felek által használt kifejezés alapján bírálendő el. (Budapesti Törvényszék mint Fellebbezési Biróság, 21. Pf. 7383/1928.)

344. Közjegyző ellenjegyzése a telekkönyvi kérvényen.

Az elsőbiróság e határozata és annak indokolása minden irányban téves.

A tkvi rts. 119—120. §§-ainak rendelkezéseiből kétségtelen ugyan, hogy az ezen §§-okban megjelölt személyeken kívül általában meghatalmazás bemutatására vannak kötelezve mindazok, akik másnak nevében telekkönyvi kérvényeket nyújtanak be. Ez általános szabály alól azonban kivételt statuál a 19.162/1888. sz. rendelet, mely szerint a kir. közjegyző által ellenjegyzett, de meghatalmazással fel nem szerelt kérvények úgy tekintendők, mintha azokat maga a fél adta volna be s a meghatalmazás hiánya csak azt vonhatja maga után, hogy a hozandó végzés az eredeti okirattal magának a félnek s ne a kérvényt ellenjegyzett közjegyzőnek kézbesíttessék. De még a kivételes rendelkezéstől eltekintve sem szolgálhatott alapul a meghatalmazás hiánya a kérelem elutasítására, ha a teljesítésnek más tkvi akadálya nem volt. A tkvi rts.

129. §-ának 3. bek. szerint ugyanis, ha a kérvényben vagy mellékleteiben előforduló hiányok nem olyanok, melyek a kérelem megengedését gátolják, vagy ha a bekebelezést, illetve előjegyzést más akadály nem gátolja: a kérelem teljesítendő s egyúttal a hiány kiigazítása (pótlása) elrendelendő. Ezzel kapcsolatban mondotta ki az 1854/1874. sz. I. M. rendelet, hogy ha tkvi ügyekben megbízottak és ügyvédek mások nevében a megbízólevél becsatolása nélkül nyújtanak be kérvényt, a kérelem érdemében határozni kell, de egyben elrendelendő a hiány pótlása.

Az 1874: 35. tc. 49. §-ának d) pontját ugyancsak tévesen értelmezte az elsőbíróság, mert a törvény helyes értelmezése szerint a kir. közjegyző mint ilyen nem járhat el oly ügyekben, melyekben — közjegyzői hivatásán kívül — mint bíró, ügyvéd vagy megbízott közreműködött, de a tilalom semmiképen sem jelentheti azt, hogy a kir. közjegyző, aki e minőségében egy jogügylet létrejöttében felek megbízása alapján közreműködött, ne lenne jogosult ugyanezen megbízás keretében a jogügylet tkvi keresztülvitelét is kieszközölni. (Budapesti Törvényszék, 21. Pf. 7194/1928.)

345. Zálogjog telekkönyvi bekebelezése 8 százalékot meghaladó váltókamat erejéig. Igaz, hogy az 1877: VIII. tc., amely a kiköthető és bíróilag érvényesíthető kamat mérvét szabályozza és annak maximumát évi 8 százalékban határozta meg, a 9. §-ban kimondta, hogy e törvény határmánya nem alkalmazható a váltókövetelésekre és bejegyzett kereskedőknek kölcsönös kereskedelmi ügyletéből eredő követeléseikre, — s igaz hogy a m. kir. Kúria 35. sz. jogegységi döntvénye szerint a bíróság a lejáratig terjedő időre, a felek kikötése alapján, évi 8 százalékos meghaladó kamatot az 1877: VIII. tc. 9. §-a vagy más törvény eltérő rendelkezése alá nem eső pénztartozások után nem állapíthat meg, azonban sem a törvény fentemlített rendelkezésének s ennél fogva az arra hivatkozó fenti döntvénynek sem tulajdonítható oly értelmezés, mintha a váltókövetelések után 8 százalékos meghaladó kamat is ki lenne köthető s ez a lejáratig terjedő időre — bíróilag érvényesíthető lenne.

A törvény fenti rendelkezése csak azt jelenti, hogy annak hatálya nem terjed ki a váltókövetelésekre és az említett kereskedelmi ügyletekből eredő követelésekre, és pedig utóbbiakra nyilván-

valóan azon okból, melyek a törvényhozást utóbb az 1883: XXV. tc. 16. §-ának meghozatalára is indították, — előbbiekre pedig azért, mert egy korábbi törvény: az 1876. XXVII. tc. (váltótörvény) a kamat mérve tekintetében már speciális rendelkezést tartalmaz s azt 6 százalékban határozta meg s az 1877: VIII. tc. e korábbi törvényes rendelkezést érinteni nem kívánta. Egyébként is nyilvánvaló, hogy az 1877. VIII. tc. 9. §-ának oly értelmezése mellett, hogy a váltókövetelések után 8 százalékos meghaladó kamat is kiköthető és érvényesíthető a törvény rendelkezései illuzóriusakká válhatnának, mert a hitelt nyújtónak mindig módjában áll követelését váltóköveteléssé alakítani s a hitelt váltóhitel alakjában nyújtani. (Budapesti Törvényszék, mint Fellebezési Bíróság, 21. Pf. 10997/1928.)

346. Lakfelmondás közjegyző útján. A Pp. 628. §. értelmében, amely a Pp. 637. §. esetében is alkalmazandó, ha a felmondás ellen a felmondott fél kellő időben kifogást nem terjesztett elő és ha a kiköltözést a bírói közlésben megszabott határidő alatt nem teljesítette, a bíróság a fél kérelmére a bérlet tárgyának visszabocsátását végrehajtás útján elrendelni köteles. Tévedett tehát az elsőbíróság akkor, amidőn a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői felmondás érvényességének megállapítása iránt a budapesti központi kir. járásbíróságnál levő jogviszonymegállapítási perre tekintettel a kielégítési végrehajtást nem rendelte el, mert ez a per nem pótolja a közjegyzői felmondás ellen a bérlő részéről benyújtani elmulasztott kifogást, amely kifogásnak lett volna halasztó hatálya a közjegyzői felmondást közlő végzés végrehajtására. (Budapesti Törvényszék mint Felfolyamodási Bíróság, 31. Pf. 8719/1928.)

347. Elidegenítési és terhelési tilalom telekkönyvi törlése. A kir. Kúria 74. sz. polgári döntvényének indokaiban elfoglalt és kifejezésre jutott álláspont szerint, a döntvény indokaiban körülírt feltételeknek meg nem felelő elidegenítési és terhelési tilalomfeljegyzés törlését a telekkönyvi hatóságnál (tehát telekkönyvi kérvényi úton) bármely érdekelt fél kérheti;

mert továbbá az adott esetben az elidegenítési és terhelési tilalom a vevők azon kölcsönös igényének biztosítását célozza, hogy nevezett vevők vagy örökösök közös beleegyezése nélkül a

vétel tárgyául szolgáló ingatlan el nem idegeníthető s meg nem terhelhető.

Minthogy azonban a kérdéses tilalomfeljegyzés sem az eladó sem az ő jogán álló harmadik személynek az átruházás tárgyául szolgáló ingatlanállagára vonatkozó igénye biztosítását — ami az érvényes tilalom tkvi feljegyzésének egyik feltétele —, nem célozza, sőt a szerződésben ezen személyek ilyenmű igényének biztosításáról mi sem foglaltatik;

ugyanazért a másodbíróság végzésének megváltoztatásával az elsőbíróságnak a feljegyzett tilalom törlését elrendelő végzését helyben kellett hagyni. (4846/1928. IX. 4.)

348. Végrendelet alakszerűsége. Az állandó bírói gyakorlat szerint nem lényeges kellék, hogy az örökhagyó a nevének aláírásánál férjezett voltát is feltüntesse. (K. I. 6425/1926.)

349. Végrendelet érvényessége, ha az aláírásnál idegen vezeti a végrendelező kezét. Az 1876. évi XVI. tc. 6. §-a értelmében a végrendelező részéről kézjegy alkalmazásának akkor van helye, ha írni nem tud, vagy más körülmény miatt végrendeletét önkezüleg aláírni nem képes. Nem vitás tény, hogy az örökhagyó írni-olvasni tudott és a jogszabálysértés nélkül megállapított tényállás szerint a végrendelet aláírására nem volt képtelen, hanem testi elgyengülése miatt az íráshoz kezének támogatására volt szüksége. Írni-olvasni tudó ember tudatos aláírásánál való közreműködés, ha az a kézbiztonság hiányát pótló kézvezetésből áll is, az aláírást egyéni jellegétől meg nem fosztja és nem teszi azt a kézvezetőnek kezevonásává. Ennélfogva a fellebezési bíróság azáltal, hogy az örökhagyó végrendeletét általa sajátkezüleg aláírt végrendeletként bírálta el, jogszabályt nem sértett.

A kézvezetésnek a jelen esetben felforgó körülmények közt jelentősége nem lévén, a végrendelet érvényességét nem érinti az a tény, hogy a végrendeleti záradékban a kézvezetésről említés téve nincsen, valamint közömbös ténykérdés az is, hogy H. A. vagy a végrendeleti tanúk valamelyike volt-e a kézvezető, amint azt a felperesek felülvizsgálati kérelmükben vitatják. A végrendelet felolvasása és felolvasásának igazolása pedig abban az esetben, ha az írni-olvasni tudó végrendelező önkezüleg írja alá a végrendeletet, az 1876. XVI. tc. 5. §-a szerint nem szükséges. (K. I. 9269/1926.)

34. Cégjegyzési jogosultság megváltoztatásának bejegyzését kérő beadvány illetéke. Panaszosok azon az alapon kérik az illeték törlését, hogy G. K. cégjegyzési jogosultsága a cégjegyzékbe már be volt véve, tehát sem bejegyzést, sem kitörlést nem kért az általuk képviselt részvénytársaság, hanem csupán a per procura toldat törlését. Az innen beszerzett kérvény szerint a vállalat kérelme arra irányult, hogy nevezett: „cégvezetőnek a ppa toldattal való cégjegyzési jogosultságának a megszűnése mellett ugyanennek igazgatóhelyettesi címe és a ppa toldaléknélküli cégjegyzési jogosultsága bejegyeztessék“.

Az 1920. évi XXIV t.-c. 40. §-ának 6. pontja alapján a cégjegyzésre jogosított cégvezető bejegyzését vagy kitörlését kérő beadvány minden jogosított személy után az 1924. évi 68.600 számú pénzügyminiszteri rendelet 46. §-ának 6. pontja szerint 200.000 korona illeték alá esik. A 200.000 korona illeték tehát annyiszor rovandó le, ahány cégjegyzésre jogosított cégvezető bejegyzését vagy törlését kéri a vállalat. A jelen esetben egy cégvezető cégjegyzési jogosultságának a megváltoztatásáról volt szó. A cégjegyzésre jogosultság be volt jegyezve és csak a cégjegyzés alakja változott. Nem lehet tehát a 200.000 korona illetéket a változás bejegyzése után kétszer követelni, mert csak egy jogosított személyre vonatkozott a bejegyzési kérelem és a kérelem nem a cégjegyzési jogosultság bejegyzésére vagy kitörlésére, hanem a bejegyzés megváltoztatására irányult. (12.228/927.)

35. Illeték helyesbítése özvegyi jog esetén. Az özvegyiség tartamára megállapított haszonélvezet után kiszabott illeték az 1920. XXXIV. t.-c. 33. §. 4. pontja alapján csak a jogosult félnek a haszonélvezet értékelésénél figyelembe vett élettartam felénél korábban bekövetkezett halála esetén helyesbíthető, a helyesbítés tehát azon alapon, hogy a haszonélvezet a jogosult fél új házasságra lépése folytán megszűnt, nem igényelhető. (11.095/1926. P.)

36. Az özvegyi jog kielégítése fejében átvett vagyontárgyak illetéke. Az özvegy csak az özvegyi jog kielégítése fejében átvett vagyontárgyak értékétől s nem az egész hagyaték haszonélvezetének értékétől tartozik örökösödési illetéket fizetni, mert megfelelő törvényes szabályozás hiányában az a bírói gyakorlat fejlődött ki, hogy az özvegyi jog mikénti kielégítése tekintetében az

özvegy és örökösök között létrejött megegyezés kétszeres vagyonátruházást tartalmazónak akkor sem tekinthető, ha az özvegy özvegyi jogának kielégüléséül nem haszonélvezetet, hanem ingók vagy ingatlanok teljes tulajdoni jogát kapja s hogy ilyen esetekben az özvegy csak az általa átvett tárgyak értékétől tartozik örökösödési illetéket fizetni. (591/1927. P.)

37. *Jelzáloglekötési okirat kereskedelmi levélbe foglalva* sem feltételesen illetékmentes, mert a telekkönyvi rendtartás szerint ingatlanoknak érvényes jelzálogi lekötéséhez okirat kiállítása szükséges, olyan iratot pedig, amely szabály szerint is okirat kiállításához kötött ügyletet tartalmaz, feltételesen illetékmentes kereskedelmi levélnek tekinteni nem lehet és erre nézve a volt pénzügyi közigazgatási bíróságnak a panaszban hivatkozott 1884. évi ítélete sem tekinthető jogszabálynak. (1414/1928. P.)

38. *Ingó vagyonnak életjáradékért való átengedése* esetén az 1918. évi 64. §. 3. bekezdése értelmében az átengedett vagyon értéke után 2%-os illeték fizetendő, mert az 1920. évi XXXIV t.-c. 136. §-a az 1918. évi XI. törvénynek csak azokat a rendelkezéseit helyezte hatályonkívül, amelyek az ebben a törvényben szabályozott vagyonátruházási illetékekre vonatkoznak. Ennek a törvénynek 105. §-a pedig csak az ingatlanoknak életjáradékért való átengedésének illetékét szabályozta, de nem szabályozta az ingó vagyonnak életjáradékért való átengedése után fizetendő illetéket is. Amiért erre nézve az 1918. évi XI. t.-c. 64. §-ának 3. bekezdésében foglalt szabályozást annál inkább is érvényben állónak kell tekinteni, mert a panaszolt határozattal fenntartott kiszabási iraton idézett 1920. évi XXIV. t.-c. 3. §-a, ennek első bekezdése szerint csak az 1918. évi XI. t.-c. 18. és 71. §-ai helyébe, de nem az 1918. évi XI. t.-c. 64. §-ának 3. bekezdésében foglalt rendelkezések helyébe is léptetett új intézkedést. (1303/1928. P.)

39. *Illeték zálogjog rangsorozatának feljegyzése esetén.* Az illetéki díjjegyzék 13. tétel IV. 15. pontja helyébe lépett 1920:XXIV. t.-c. 39. §. 1. pontjában kifejezetten jelzálogjogok bejegyzése (bekebelezése vagy előjegyzése) végetti beadványok illetékéről foglaltatik intézkedés.

A felveendő kölcsönre nézve a zálogjog rangsorozatának feljegyzése azonban nem vonható a jelzálogjogok bejegyzésének fogalma alá.

Mert az ilyen feljegyzés nem jelzálogjog szerzése végett, hanem — amint ez a telekkönyvi rendtartás 104. §. első bekezdésének b. pontjában és utolsó bekezdésében kifejezést nyert — a később szerzendő jelzálogjogra nézve csak egy bizonyos joghatály előleges biztosítása végett történik.

Ennélfogva az ilyen beadványok, illetékkötelezettség szempontjából, az 1920:XXIV. t.-c. 39. §-ának nem az 1., hanem a 2. pontja alá tartozik.

E szerint, illetőleg a 68.600/1924. P. M. sz. rendelet 2. pontja szerint a kérdéses beadványra 50.000 papirkorona bélyegilleték járt, amit a lelet szerint panaszos le is rótt. (1423/1927. P.)

40. *Perbeli beadvány után járó illetéknek okirati bélyeggel való lerovása miatt felemelt illeték nem követelhető.* A hivatalos leletből kitűnőleg a panaszos a meggleletezett peres beadvány után járó 20.000 K. bélyegilletéket nem ugyan a szabályszerű törvénykezési, de ugyanolyan összegről szóló okmánybélyeggel tényleg lerótt és így a kincstárral szemben fennálló kötelezettségének értékben és összegszerűleg eleget tévén, tőle a csupán szabálytalanságnak tekinthető eljárása miatt az 1914. évi XLIII. t.-c. 83. §-ában az illetékrövidítésekre megszabott négyszeres illetéki összeg nem követelhető (3731/1927. P.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. E. és K. I. Nem tudjuk, tagjai-e az illető bizottságnak s jelen voltak-e azon az ülésen.

Ha igen, bizonyára történt volna nyomban reflexio.

— **k** — **s.** Ingóárveréseknél, minthogy ingók visszeteher melleti átruházásáról van szó s arról okirat — az árverési jegyzőkönyv állítatik ki, a vételár után 2% illeték fizetendő. (1920:XXIV. t.-c. 3. §. illetve 68.200/927, P. M. sz. r. 1. §.)

Árverési vétel után általános forgalmi adó *nem jár*, mert az 1921. évi XXXIX. t.-c. 37. §. 14. pontja mentesíti az adó alól az „oly jogügyletből származó bevételeket”, melyek után az okirati illetéket igazoltan lerótták.

A 2^o/_o illetéken *felül* azonban fényüzési tárgyak elárverezése esetén a fényüzési adó az 1920. XVI. t.-c. 4. §-a értelmében igenis fizetendő.

Rétság. A beküldött cikket megkaptuk. Az ottan felvetett idea alapos megfontolást igényel, nem szeretnénk azzal így incidentaliter elé állani.

Többeknek. A hozzánk juttatott kérdésekre a választ — általános érdekű dolgokról lévén szó — lapunkban adjuk legközelebb meg.

— —. **1y.** *Törvénykezési* bélyeggel azok az illetékek zárandók le, melyek tételei

az 1920:XXIV. t.-c. II. R. II. fejezetében illetve

a 163600/1926. sz. p. ü. min. rend. V. Rész. II. címében vannak megállapítva; minden egyéb esetben okmánybélyeggel.

A leltáron (163.600/926. sz. p. ü. min. rend. V. R. I. cím 34. §.) tehát *okmánybélyeggel* rovandó le az illeték.



77. A mátészalkai kir. közjegyző december hó elsejére lehetőleg nőtlen **helyettes** keres.

78. A kiskunhalasi kir. közjegyző gyakorlott, jóírású **közjegyzői segédet** keres. Ajánlatok Török János kir. közjegyző-helyettes címére: Kiskunhalas, küldendők.

79. Vidéki közjegyzők **helyettes, jelöltet, segédet** keresnek. Címek a kiadóban.

80. Doctor juris 2 évi ügyvédjelölti gyakorlattal a fővárosban, vagy nagyobb vidéki városban **közjegyzőjelölti** állást keres. (2.) Cím a kiadóban.

81. Angolkisasszonyoknál kereskedelmi érettségit tett 22 éves r. kath. urileány, mérnök leánya, német és francia nyelvtudással, közjegyzői irodában egyelőre mint **gépíró**, később segéd, lehetőleg a fővárosban, esetleg azonban vidéken is állást keres. (9.) Cím a kiadóban.

Ezenkívül is számos állást kereső helyettes, jelölt, segéd, irnok és gépírókisasszony nyilvántartásban.

A hirdetés díja alkalmazottat keresőknek 2.— P. alkalmazást keresőknek 1.—P.

Felkérjük az alkalmazottat és alkalmaztatást keresőket, hogy amennyiben közvetítésünk sikerrel jár, sziveskedjenek az eredményt velünk közölni, nehogy régen betöltött állások és elhelyezkedett állástkeresők nyilvántartása felesleges munkával járjon s levelezést okozzon.